

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Međunarodni
krivični sud za
bivšu Jugoslaviju

Press Release. Communiqué de presse. Saopštenje za javnost

(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

TRIAL CHAMBER

CHAMBRE DE 1ERE INSTANCE

PRETRESNO VIJEĆE

Hag, 11. mart 2004.

CT/P.I.S./831-t

PRESUDA U PREDMETU TUŽILAC PROTIV RANKA ČEŠIĆA

RANKO ČEŠIĆ JE OSUĐEN NA KAZNU ZATVORA OD 18 GODINA

U prilogu se nalazi sažetak presude Pretresnog vijeća I, u sastavu: sudija Alphons Orié (predsjedavajući), sudija Liu Daqun i sudija El Mahdi, kojeg je pročitao predsjedavajući sudija.

1. Današnju sjednicu sazvali smo da bismo izrekli presudu o kazni Ranku Češiću. Tekst koji slijedi samo je rezime pisane presude i nije njen sastavni dio. Pisana presuda biće na raspolaganju stranama u postupku i javnosti nakon završetka ove sjednice.

2. Sada ćemo iznijeti kratak sažetak činjeničnog konteksta ovog predmeta kao i faktore koje je Pretresno vijeće uzelo u obzir prilikom izricanja kazne.

Činjenični kontekst predmeta

3. Ranko Češić rođen je 5. septembra 1964. u Bosni i Hercegovini. Živio je u opštini Brčko prije i za vrijeme rata a u Beograd se preselio krajem 1996.

4. Ranko Češić je prvo optužen zajedno s Goranom Jelisićem u zajedničkoj optužnici koju je potvrdio sudija Vohrah 21. jula 1995. Goranu Jelisiću je suđeno i osuđen je 14. decembra 1999. Izmijenjena optužnica, koja se odnosi samo na Ranka Češića, podnesena je 26. novembra 2002.

5. Optužnica se sastoji od 12 tačaka. U šest tačaka Ranko Češić se tereti za zločine protiv čovječnosti. U pet od tih tačaka tereti se za ubistvo a u jednoj za silovanje. U šest ostalih tačaka, u odnosu na iste događaje, Češić se tereti za kršenje zakona i običaja ratovanja. U pet od tih tačaka tereti se za ubistvo a u jednoj za uvredljive i ponižavajuće postupke.

6. Ranka Češića uhapsile su vlasti Savezne Republike Jugoslavije u Beogradu 25. maja 2002. a prebačen je u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Hagu 17. juna 2002.

7. Prilikom svog prvog stupanja pred sud, tri dana kasnije, Ranko Češić se izjasnio da nije kriv po svim tačkama optužnice. Međutim, 7. oktobra 2003., prije početka suđenja, Češić i tužilac su sklopili sporazum o izjašnjavanju o krivici. Ranko Češić je priznao krivicu po svih dvanaest tačaka optužnice i složio se da svjedoči u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom. Tekst činjenične osnove u kojem se opisuju zločini i Češićevo učešće u njima priložen je sporazumu o izjašnjavanju o krivici. Češić se nakon toga potvrdno izjasnio o krivici po dvanaest tačaka optužnice pred Pretresnim vijećem 8. oktobra 2003. Pretresno vijeće je prihvatilo njegovo potvrdno izjašnjavanje o krivici nakon što se uvjerilo da je ono učinjeno dobrovoljno, upućeno i nedvosmisleno te pošto je utvrdilo da postoji dovoljna činjenična osnova za zločine i učešće optuženog u njima. Pretres o izricanju kazne održan je 27. novembra 2003.

Krivična djela

8. Djela za koja se Ranku Češiću danas izriče kazna dogodila su se u opštini Brčko, smještenoj u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, u maju 1992. U to vrijeme Češić je bio pripadnik Teritorijalne odbrane bosanskih Srba u Brčkom. Dana 15. maja 1992., postao je pripadnik interventnog

Adresa na Internetu: <http://www.un.org/icty/index-b.html>

Outreach program

Aleja Bosne srebrene b.b., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 33 773 218, 773 219 Fax: +387 33 773 217

voda iz sastava rezervnih policijskih snaga bosanskih Srba, u stanici policije Brčko. Njegova tačna uloga i čin u tim snagama nisu poznati.

9. Prema dogovorenim činjeničnim osnovama, Ranko Češić je počinio pet krivičnih djela između 5. i 14. maja i jedno krivično djelo približno između 14. maja i 6. juna 1992. Do ovih djela je došlo tokom zauzimanja opštine Brčko od strane srpskih snaga u Bosni, od 30. aprila nadalje. Tokom ove operacije, srpske snage su silom protjerale muslimanske i hrvatske stanovnike Brčkog i prebacile ih u sabirne centre. U ove sabirne centre spadali su zatočenički objekat Luka i sportska dvorana „Partizan“ u Brčkom. Ranko Češić je počinio krivična djela u odnosu na osobe zatočene u ova dva sabirna centra.

10. Češiću se izriče osuđujuća presuda za ubistvo Sakiba Bečirevića i četvorice drugih muškaraca u sportskoj dvorani „Partizan“ u Brčkom oko 5. maja 1992. Ta ubistva predstavljaju kršenje zakona i običaja ratovanja i zločin protiv čovječnosti.

11. Češiću se takođe izriče osuđujuća presuda za ubistvo zatočenika u logoru Luka po imenu „Sejdo“ približno 11. maja 1992. To ubistvo predstavlja kršenje zakona i običaja ratovanja i zločin protiv čovječnosti.

12. Treće, Češiću se izriče osuđujuća presuda za ubistvo policajca muslimanske nacionalnosti po imenu Mirsad, zatočenog u logoru Luka, približno 11. maja 1992. Žrtvi, koja je bila zatočena u hangaru zajedno s drugim zatvorenicima, Ranko Češić je prvo naredio da se rukuje i oprosti s ostalim zatvorenicima. Zatim su ga Ranko Češić i drugi policajci srpske nacionalnosti izveli, pretukli i ubili. To ubistvo predstavlja kršenje zakona i običaja ratovanja i zločin protiv čovječnosti.

13. Ranku Češiću se takođe izriče osuđujuća presuda za uvredljive i ponižavajuće postupke kao kršenje zakona i običaja ratovanja i silovanje kao zločin protiv čovječnosti jer je uz prijetnju vatrenim oružjem prisilio dva brata muslimanske nacionalnosti, zatočena u logoru Luka, da jedan nad drugim vrše seksualne radnje (fellatio). To djelo je počinjeno oko 11. maja 1992.

14. Peto krivično djelo za koje se Češiću izriče osuđujuća presuda je ubistvo Muslimana po imenu Nihad Jašarević zatočenog u logoru Luka. Tog čovjeka su palicama na smrt pretukli Češić i još jedan srpski policajac. To ubistvo predstavlja kršenje zakona i običaja ratovanja i zločin protiv čovječnosti.

15. I konačno, Ranku Češiću se izriče osuđujuća presuda za ubistvo najmanje dva zatočenika u logoru Luka. Ranko Češić je priznao da je, negdje između 14. maja i 6. juna 1992., izveo četoricu zatočenika iz upravne zgrade logora Luka, odveo ih do asfaltiranog puta ispred glavnog hangara i, uz pomoć dvojice stražara, iz vatrene oružja ubio najmanje dvojicu. Ta ubistva predstavljaju kršenje zakona i običaja ratovanja i zločin protiv čovječnosti.

16. Ukupno, Ranko Češić je priznao da je ubio deset osoba, od čega su dvije umrle usljed posljedica premlaćivanja, te i da je prisilio dvojicu braće da jedan nad drugim vrše seksualne radnje. Sva ta krivična djela počinio je u periodu od 10 do 32 dana.

Faktori kod izricanja presude

17. Pretresno vijeće je razmotrilo svrhu kažnjavanja u svjetlu mandata Međunarodnog suda. U skladu sa sudskom praksom, retribucija, odvratanje i rehabilitacija se smatraju relevantnim svrhama kažnjavanja za međunarodna krivična djela.

18. Što se tiče faktora za odmjeravanje kazne, Pretresno vijeće je prvo razmotrilo težinu krivičnih djela, s obzirom na konkretne okolnosti ovog predmeta, kao i oblik i stepen učešća Ranka Češića u tim krivičnim djelima.

19. Češiću se izriče osuđujuća presuda za deset ubistava koje je lično izvršio, odnosno pet zločina protiv čovječnosti i pet slučajeva kršenja zakona i običaja ratovanja, te za seksualno zlostavljanje, odnosno zločin protiv čovječnosti (silovanje) i kršenje zakona i običaja ratovanja (uvredljive i ponižavajuće postupke). Ta krivična djela su posebno ozbiljna u smislu kršenja zaštićenih dobara: života kao i fizičkog i moralnog integriteta žrtava. Krivično djelo ubistva je samo po sebi teško, a

osuđujuća presuda za višestruko ubistvo, naravno, dalje povećava težinu tog krivičnog djela. U odnosu na seksualno zlostavljanje, činjenice da su žrtve bile braća, da su bili prisiljeni na te radnje vatrenim oružjem i da su ih drugi gledali, čine ovo krivično djelo posebno teškim.

20. Tužilaštvo je iznijelo tvrdnju da u procjeni težine krivičnih djela, Pretresno vijeće treba da uzme u obzir efekat koji ova krivičnih djela imaju na rođake i prijatelje žrtava. Žalbena vijeće je konstatovalo da se taj efekat može uzeti u obzir pri odlučivanju o primjerenosti kazni. Pretresno vijeće smatra da efekat tih krivičnih djela na rođake i prijatelje žrtava spada u faktore koji su se već uzimali u obzir prilikom procjenjivanja inherentne težine krivičnih djela. Tako se, na primjer, taj efekat uzeo u obzir kod zaključka da je ubistvo posebno teško krivično djelo.

Otežavajuće okolnosti

21. Tužilac se, u smislu otežavajućih okolnosti, pozvao na ranjivost žrtava i njihov civilni status, namjerno surovo ponašanje Ranka Češića, ponižavajući karakter i neuobičajenu izopačenost seksualnih radnji, činjenicu da je Češić zlopotrijebio svoj položaj vlasti te ponavljanje krivičnog ponašanja u periodu od najmanje 10 dana. Odbrana je tvrdila da to nisu otežavajući faktori u ovom predmetu.

22. Pretresno vijeće uzima u obzir činjenicu da su sve žrtve bile zatočenici stavljeni pod nadzor vojnika i policajaca bosanskih Srba i da su stoga bile posebno ranjive. Češićeva izopačenost i surovost, koje se vide iz njegovog premlaćivanja nekih od njegovih žrtava i prisiljavanja jednog zatočenika da se oprost s ostalim zatočenicima prije nego što će biti izveden i pogubljen, smatraju se takođe otežavajućim faktorima.

23. Kad je riječ o neospornom ponavljanju krivičnog ponašanja Ranka Češića, broj krivičnih djela koje je počinio u ovom kratkom vremenskom periodu već je uzet u obzir u procjeni težine krivičnih djela i stoga ne treba da se smatra otežavajućim faktorom. Tvrdnju da je Češić zlopotrijebio svoj položaj vlasti i da to treba uvrstiti u otežavajuće okolnosti, Pretresno vijeće takođe odbacuje. Iako tačan položaj Ranka Češića u hijerarhiji vojske ili policije nije jasan, on je bez sumnje imao niski čin.

Olakšavajuće okolnosti

24. Priznanje krivice Ranka Češića, njegova značajna saradnja s Tužilaštvom i izraženo kajanje su glavni faktori koje je Pretresno vijeće uzelo u obzir kao olakšavajuće okolnosti. Odbrana je kao olakšavajuće okolnosti istakla određene lične prilike, to jest, činjenicu da ga je odgajao samo jedan roditelj, da je trenutno oženjen, da njegov nizak dohodak pokazuje da nije stekao ličnu korist iz sukoba, te da je krivična djela počinio kad mu je bilo samo 27 godina. Pretresno vijeće nije, međutim, konstatovalo da lične prilike Češića zavređuju ublažavanje kazne. Pretresno vijeće je takođe odbacilo tvrdnju da je Češićeva krivica umanjena činjenicom da je on samo izvršavao naređenja kad je počinio krivična djela. Tvrdnja o dobrom karakteru takođe nije dokazana.

25. Potvrдно izjašnjavanje o krivici pomaže utvrđivanju istine i može dati doprinos procesu pomirenja u opštini Brčko. Još konkretnije, može donijeti osjećaj olakšanja preživjelim žrtvama i rođacima i prijateljima preminulih žrtava. Njime su takođe svjedoci pošteđeni moguće traume ponovnog proživljavanja događaja prilikom svjedočenja na sudu. Do potvrdnog izjašnjavanja o krivici došlo je oko 16 mjeseci nakon prvog Češićevog stupanja pred sud, ali ipak prije početka suđenja, pa je time ostvarena ušteda u vremenu, naporu i sredstvima. Iz svih tih razloga, Pretresno vijeće konstatuje da je Češićevo potvrđno izjašnjavanje o krivici značajan olakšavajući faktor.

26. Kad je riječ o Češićevoj saradnji s tužiocem, Pretresno vijeće se, u odsustvu bilo kakvih suprotnih informacija, oslanja na izjavu tužioca da je Češić dao punu i cjelovitu izjavu tužiocu u vezi sa njegovim saznanjima o ratnim zločinima i drugim kršenjima međunarodnog humanitarnog prava u i oko Brčkog za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini. Pretresno vijeće takođe uzima u obzir Češićevu obavezu da svjedoči u drugim predmetima, ukoliko ga tužilac pozove, i zaključuje da je njegova saradnja s tužiocem značajna.

27. Ranko Češić je izrazio kajanje zbog svojih krivičnih djela na pretresu o kazni 26. novembra 2003. Pretresno vijeće smatra da je njegov izraz kajanja bio iskren.

28. Pretresno vijeće je pažljivo pregledalo izjave i dokumenta koja su obje strane navele kao dokaze u vezi s tvrdnjom odbrane o dobrom karakteru Ranka Češića. Pretresno vijeće konstatuje da dokazi koje je podnio tužilac ne pobijaju uspješno dokaze koje je navela odbrana u podršku svojoj tvrdnji o dobrom karakteru. S druge strane, mada je tačno da dokazi koje je iznijela odbrana, zajedno s onima koji se tiču ponašanja Ranka Češića u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija, pokazuju da je Ranko Češić u stanju da se ponaša dobronamjerno i pozitivno, Pretresno vijeće konstatuje da izvedeni dokazi prije ukazuju na nepredvidljivost njegovog ponašanja. Ocjenjivanjem vjerovatnoće, Pretresno vijeće ne može donijeti zaključak da je Ranko Češić osoba istinski dobrog karaktera da bi se isti mogao uzeti u obzir kao olakšavajući faktor.

29. Konačno, odbrana se pozvala na izjavu koju je Ranko Češić dao Tužilaštvu u septembru 2003. u kojoj je izjavio nešto u smislu da je on samo povukao obarač dok su drugi nišanili. Prema riječima odbrane, ta izjava pokazuje da je Ranko Češić postupao po naređenjima i da bi ga bili ubili da ih nije izvršavao. Ocjenjivanjem vjerovatnoće, Pretresno vijeće konstatuje da ta izjava ne pokazuje da je Ranko Češić djelovao pod prisilom ili na osnovu naređenja.

30. Tužilaštvo je preporučilo kaznu u rasponu od 13 do 18 godina i saglasilo se da se neće žaliti ni na koju kaznu koja bude izrečena u preporučenom rasponu. Odbrana je zatražila kaznu od 13 godina i saglasila se da se neće žaliti na kaznu osim ako ona bude iznad raspona koji je preporučilo Tužilaštvo. Pretresno vijeće ne obavezuje nikakav sporazum strana u vezi sa kaznom.

31. G. Ranko Češiću, molim, ustanite –

32. Pretresno vijeće je pažljivo razmotrilo činjeničnu osnovu i dokaze koje su iznijele strane. Kazna koja vam se izriče treba da bude proporcionalna težini krivičnih djela koja ste počinili. Pored težine krivičnih djela koja ste počinili, sve vaše žrtve bile su zatočeniци stavljени pod vaš nadzor i nadzor drugih vojnika ili policajaca bosanskih Srba; vi ste znali da su vaše žrtve posebno ranjive. To, sa stanovišta Vijeća, predstavlja otežavajuće okolnosti. Pretresno vijeće smatra vaše potvrdno izjašnjavanje o krivici prije početka suđenja, vašu značajnu saradnju s tužiocem i vaš iskren izraz kajanja olakšavajućim okolnostima. I konačno, prilikom odmjeravanja kazne Pretresno vijeće je uzelo u obzir opštu praksu izricanja zatvorskih kazni na sudovima bivše Jugoslavije.

33. Pretresno vijeće Vam ovim izriče kaznu zatvora u trajanju od 18 godina, s tim da imate pravo da vam se u kaznu uračuna 657 dana koje ste proveli u pritvoru do dana izricanja ove presude.
